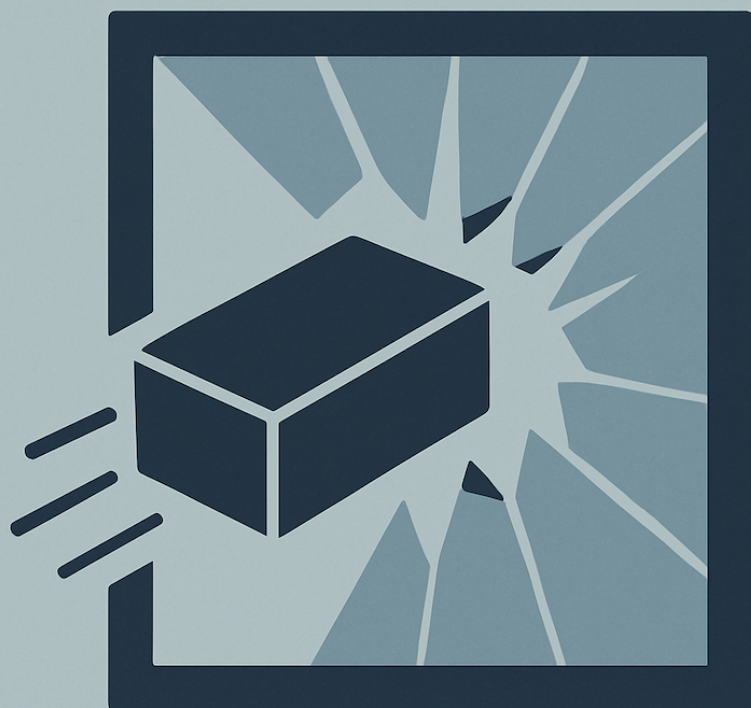

STØTTEBEHOV HOS OFRE FOR HADFORBRYDELSER

UNDERSØGELSE OM STØTTEBEHOV HOS OFRE FOR HADFORBRYDELSER

Udarbejdet af Als Research
For Københavns Kommune, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Forfattet af: Ida Kvist Sommer og Lucia Vester

København 2025

Als Research ApS
Ny Vestergade 1, 2.
1471 København K
www.alsresearch.dk

INDHOLD

1	INDLEDNING	5
1.1	BAGGRUND OG DATAGRUNDLAG	5
1.1.1	SURVEYUNDERSØGELSE	5
1.1.2	EKSPLORATIVT MINI-DESK STUDY	6
1.1.3	INTERVIEWS MED RELEVANTE AKTØRER	6
2	KONKLUSION	7
3	RESULTATER FRA SPØRGESKEMA	10
3.1	HVEM ER UNDERSØGELSENS RESPONDENTER?	10
3.2	KARAKTERISTIK AF HÆNDELSER	11
3.2.1	TYPE AF HADFORBRYDELSE	11
3.2.2	MOTIV FOR HÆNDELSEN	12
3.3	EFTER HÆNDELSEN	13
3.3.1	ANMELDELSE AF HÆNDELSER OG ÅRSAG TIL IKKE AT ANMELDE	13
3.3.2	PSYKISKE FØLGEVIRKNINGER	15
3.3.3	VIDEN OM STØTTEMULIGHEDER	16
3.3.4	MODTAGET STØTTE	16
3.4	BEHOV FOR EFTERVÆRN	18
3.4.1	STØTTEBEHOV	18
3.4.2	TYPE AF STØTTE	19
3.4.3	VIGTIGE PARAMETRE VED GRUPPEFORLØB	20
4	OMFANGET AF HADFORBRYDELSER	21

5	STØTTEBEHOV OG ANDRES ERFARINGER	22
5.1	KONTAKT TIL OFRE OG SYNLIGHED	22
5.2	INDIVIDUELT TILPASSET HJÆLP	23
5.3	FAGPERSONER MED FORSTÅELSE FOR HADFORBRYDELSER	23
5.4	ÉN-TIL-ÉN-SAMTALER MED EN PSYKOLOG/TERAPEUT	24
5.5	GRUPPEFORLØB	24
5.6	JURIDISK OG ØKONOMISK RÅDGIVNING	25
6	ORGANISERING AF EN EVENTUEL INDSATS	26
6.1	OVERORDNET ORGANISERING	26
6.2	INDGANG OG HENVISNING	27
6.3	JURIDISK OG ØKONOMISK RÅDGIVNING	27
6.4	PSYKOLOGISK STØTTEINDSATS	28
6.5	ØKONOMI	29
7	LITTERATURLISTE	30

1 INDLEDNING

1.1 BAGGRUND OG DATAGRUNDLAG

Denne rapport fremlægger resultaterne af Als Researchs forundersøgelse af et muligt efterværn til ofre for hadforbrydelser i Københavns Kommune. Forundersøgelsen gennemføres under Københavns Kommunes Handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser. Formålet er at afdække, hvorvidt der er et behov for yderligere støtte og efterværn blandt ofre for hadforbrydelser, og i givet fald hvilken karakter, behovet har. Derudover indeholder undersøgelsen et forslag til en model for organisering af et muligt efterværnstilbud i Københavns Kommune.

Undersøgelsen er baseret på følgende datagrundlag:

- Surveyundersøgelse primært blandt ofre for hadforbrydelser. Der er også få svar fra pårørende til ofre for hadforbrydelser samt vidner til hadforbrydelser. Surveyet har i alt 217 besvarelser.
- Eksplorativt mini-desk study med henblik på at indhente ekstern viden om målgruppens støttebehov, juridiske opmærksomhedspunkter og andre efterværnsindsatser samt at estimere omfanget af hadforbrydelser i København.
- Interviews med udvalgte relevante aktører, som har erfaring enten med målgruppen eller med at drive efterværnsindsats for en lignende målgruppe, og/eller er mulige relevante aktører i en kommende efterværnsindsats. Der er foretaget interviews med i alt 6 aktører.

1.1.1 SURVEYUNDERSØGELSE

Undersøgelsens datagrundlag består primært af en surveyundersøgelse. Først og fremmest har den til formål at afdække behovet og efterspørgslen på et eventuelt efterværn blandt personer, der har været udsat for hadforbrydelser, samt hvilke typer støtte, målgruppen efterspørger. Derudover bidrager surveyundersøgelsen med indsigt i, hvilken støtte respondenterne tidligere har modtaget (om nogen), deres kendskab til eksisterende tilbud og deres vurdering af barrierer for at anmelde hændelser.

Respondenterne er rekrutteret gennem relevante NGO'er samt opslag på sociale medier med link til spørgeskemaet. Det er væsentligt at bemærke, at der kan forekomme deltagelsesbias i forbindelse med surveyundersøgelsen, idet det er sandsynligt, at personer med mere omfattende støttebehov efter en hadforbrydelse i højere grad kan have været motiverede for at deltage i undersøgelsen. Desuden er mængden af besvarelser (217) relativt beskeden, ligesom at bestemte grupper af ofre for hadforbrydelser kan være blevet eksponeret mere for undersøgelsen, end andre, og dermed udgøre en større del af respondentgruppen. Undersøgelsen er således *ikke* repræsentativ for den samlede population af ofre for hadforbrydelser og kan dermed ikke benyttes til at generalisere, om hverken målgruppens karakteristika eller karakteren af hadforbrydelser i Danmark, herunder f.eks. fordelingen af motiver for hadforbrydelser eller typer af forbrydelser. Resultaterne giver et indblik i den konkrete respondent-

gruppens erfaringer og behov og benyttes til at indikere og pege på tendenser, som man med de beskrevne forbehold kan antage også findes blandt den samlede gruppe af ofre for hadforbrydelser. Det skal bemærkes, at surveyundersøgelsen er baseret på data indsamlet fra respondenter og hændelser fordelt over hele Danmark. Grundet målgruppens snævre størrelse er der taget et valg om at inkludere respondenter fra hele landet for at sikre tilstrækkelig datadækning. Halvdelen af respondenterne er dog bosat i Københavns Kommune, mens en overvejende andel af hændelserne (62 %) også har fundet sted i kommunen. Endelig vurderes det, at eftervirkninger efter en hadforbrydelse samt behov for efterværn ikke opleves forskelligt på tværs af landet, og ofre for hadforbrydelser uden for København kan derfor på samme vis som københavnere bidrage med vigtig viden.

Der er i alt modtaget 217 fuldt udfyldte besvarelser, heraf 197 besvarelser fra ofre, 16 besvarelser fra pårørende og 8 besvarelser fra vidner. Fire af respondenterne er desuden både pårørende og vidner. En nærmere beskrivelse af respondentgruppen fremgår af afsnit 3.1.

1.1.2 EKSPLORATIVT MINI-DESK STUDY

Undersøgelsens datagrundlag indeholder desuden et eksplorativt mini-desk study, som med afsæt i relevant litteratur har til formål at identificere og belyse andre efterværnsmodeller samt væsentlige perspektiver på støtteindsatser for ofre for hadforbrydelser, herunder f.eks. målgruppens støttebehov. Undersøgelsens mini-desk study består af udvalgte internationale rapporter, analyser og beskrivelser af indsatser i andre lande. Der trækkes primært på rapporter, som er udgivet af *Organization for Security and Co-operation in Europe* (OSCE), en international organisation med 57 medlemsstater, der arbejder for at skabe sikkerhed gennem samarbejde på det militære, politiske, økonomiske og menneskelige område.

Det skal understreges, at der ikke er tale om en systematisk eller udtømmende litteraturgennemgang. Litteraturudvælgelsen har været eksplorativ med henblik på at fremhæve centrale pointer og perspektiver, som kan være relevante i en dansk sammenhæng.

1.1.3 INTERVIEWS MED RELEVANTE AKTØRER

Endelig indeholder undersøgelsens datagrundlag seks kvalitative interviews med udvalgte aktører, herunder både civilsamfundsorganisationer og kommunale enheder. Formålet med interviewene er todelt: For det første at belyse eksisterende erfaringer med målgrupper og efterværnsindsatser for målgruppen (og lignende målgrupper), samt for det andet at identificere potentielle aktører, der kan tænkes at varetage eller medvirke til etableringen af et eventuelt fremtidigt efterværn.

Der er foretaget interviews med følgende aktører: Finn Nørgaard Foreningen, Veterancentret, Oslo politidistrikt, Center for Mental Sundhed i Københavns Kommune, Københavns Politi og Offerrådgivningen København (under Røde Kors).

Både Finn Nørgaard Foreningen og Center for Mental Sundhed i Københavns Kommune har tilkendegivet, at de er interesserede i at varetage dele af et eventuelt efterværn, som det er beskrevet i afsnit 6.

2 KONKLUSION

Undersøgelsen peger på et behov for en efterværnsindsats for ofre for hadforbrydelser, der kombinerer juridisk/økonomisk og psykologisk støtte. En todelt organisering, hvor juridisk/økonomisk rådgivning og psykologisk støtte forankres hos hver sin erfarne aktør, vurderes mest realistisk og bæredygtig. Offerrådgivningen og Politiets afdeling for hadforbrydelser udgør naturlige indgange til indsatsen, men der bør samtidig sikres bred synlighed over for ofre, som ikke har kontakt til politiet, eller som oplever behov senere end det tidspunkt, hvor de været i kontakt med Offerrådgivningen/politiet. Det vurderes, at tæt på 90% af ofrene ikke er i kontakt med politiet. Center for Mental Sundhed og Finn Nørgaard Foreningen er interviewet som potentielle aktører til at varetage indsatserne. En model med disse aktører forudsætter relevant opkvalificering og kapacitetsopbygning. Endelig vurderes det, at indsatsen kan etableres inden for en økonomisk ramme på 1-2 mio. kr. årligt, afhængig af den konkrete model, omfang og organisering.

Støttebehov og omfang

- Spørgeskemaundersøgelsen blandt ofre for hadforbrydelser viser, at størstedelen (ca. $\frac{3}{4}$) af respondenterne *ikke* har modtaget støtte efter at have været udsat for en hadforbrydelse. Samtidig svarer en fjerdedel, at de "helt sikkert" har behov for (yderligere) støtte, mens en tredjedel svarer, at de "måske" har dette behov. Undersøgelsen peger dermed på, at der blandt undersøgelsens respondenter er et behov for yderligere støtte.
- Respondenter, der har været udsat for fysisk vold eller trusler, angiver i højere grad end andre at have behov for (yderligere) støtte. Det samme gælder for personer, der har været udsat for hadforbrydelser på baggrund af deres politiske ståsted. Mænd angiver i mindre grad end kvinder, at de har behov for støtte, hvilket kan indikere, at der er behov for et særligt fokus på at nå denne gruppe.
- Kun ca. en fjerdedel af respondenterne angiver, at de *ikke* har oplevet psykiske følgevirkninger efter hændelsen. Tæt på halvdelen af respondenterne (42%) angiver, at de "helt sikkert" har oplevet psykiske følgevirkninger efter hændelsen, mens 31% svarer "måske" til spørgsmålet.
- Det estimeres, at der i Københavns Kommune er ca. 600-800 personer årligt, som har behov for en form for efterværnstilbud efter at have været udsat for en hadforbrydelse. Estimatet er dog forbundet med stor usikkerhed, og det forventes at antallet i praksis vil være markant lavere i opstartsfasen (50-100 personer årligt).
- Den type af støtte, som flest respondenter (58%) ønsker at gøre brug af, er én-til-én samtaler med en psykolog/terapeut. Herefter kommer, at 37% ønsker juridisk og økonomisk rådgivning, mens 32% ønsker at deltage i et gruppeterapeutisk forløb med andre ofre for hadforbrydelser med fysisk fremmøde. Undersøgelsen peger dermed på, at der er behov for at etablere støtteindsatser, der kan tilbyde hhv. juridisk/økonomisk rådgivning og psykologisk støtte, herunder specifikt én-til-én-samtaler med en psykolog/terapeut og gruppeforløb med andre ofre for hadforbrydelser.

- For lidt under halvdelen af de respondenter, som ønsker at deltage i et gruppe-terapeutisk forløb, er det vigtigt, at de andre deltagere i gruppen har været udsat for en hadforbrydelse, som havde det samme motiv (f.eks. etnicitet, religion, seksualitet osv.).
- Der bør i indsatser målrettet ofre for hadforbrydelser være fokus på de særlige faktorer, som kan være til stede for målgruppen. Det drejer sig bl.a. om minoritetsstress og oplevelsen af at være blevet truet på sin identitet. De fagpersoner, der skal varetage tilbuddene, bør derfor opkvalificeres til specifikt at arbejde denne målgruppe.
- Det anbefales, at én aktør (gerne den med ansvar for juridisk og økonomisk rådgivning) foretager en helhedsvurdering af ofrets situation og udfordringer, herunder både juridiske, økonomiske, psykologiske og sociale behov. Der bør etableres et tæt samarbejde og gensidig henvisning mellem de to støttetyper.

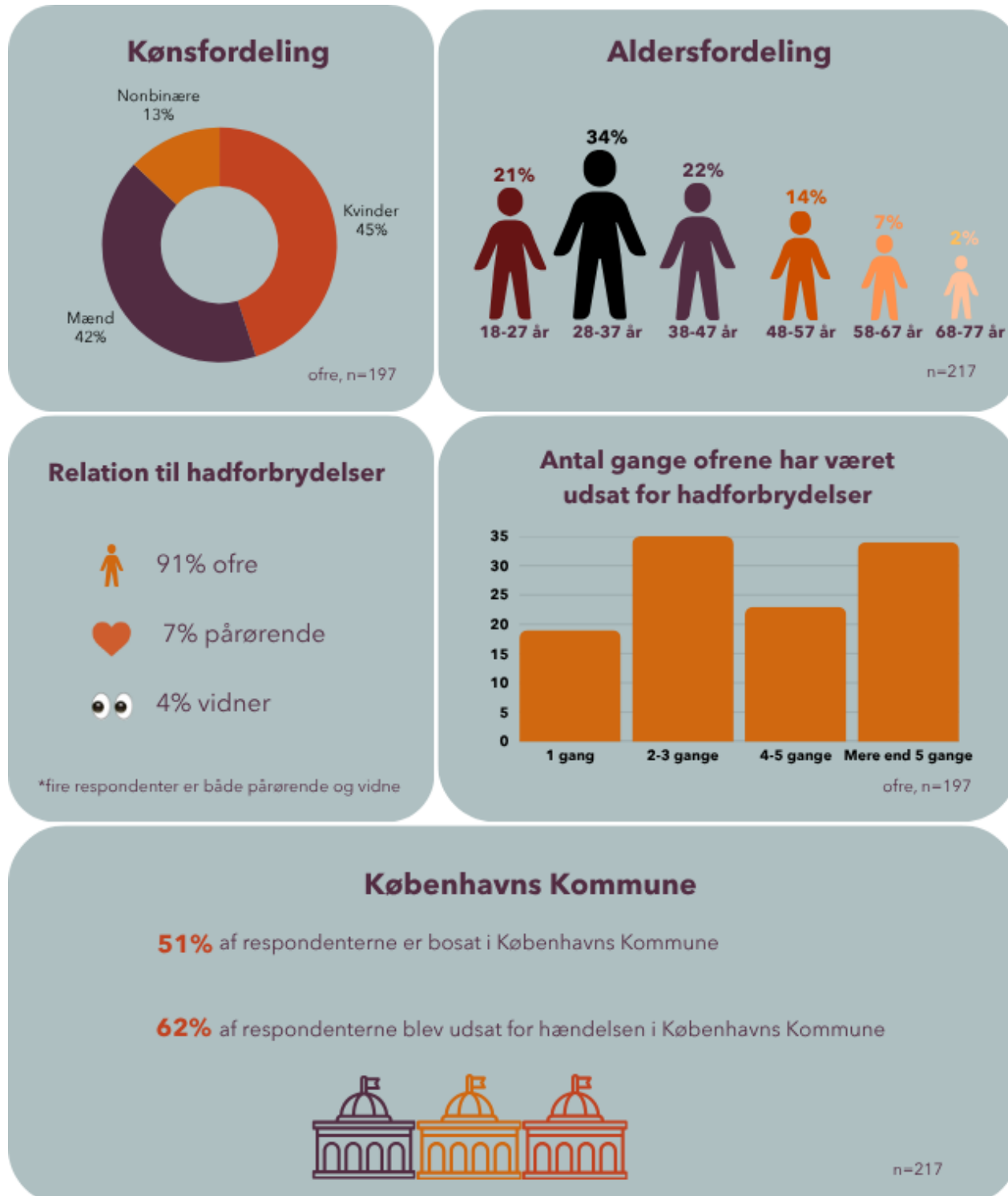
Organisering af et eventuelt efterværn

- Etableres de to typer støtteindsatser (juridisk/økonomisk rådgivning og psykologisk støtte), vurderes det som mest realistisk og bæredygtigt, at tilbuddene forankres hos hver sin aktør med eksisterende erfaring inden for hvert felt. En samlet indsats under én aktør kan overvejes, hvis der kan findes en aktør, som har tilstrækkelig kapacitet og tværfaglige kompetencer.
- Indsatsen bør placeres hos aktører uden politiske eller værdimæssige tilhørsforhold for at sikre tillid og tilgængelighed for alle ofre.
- Indgang og henvisning: Der anbefales flere forskellige indgange til et eventuelt efterværnstilbud. Dels er Offerrådgivningen og Politiets afdeling for hadforbrydelser i kontakt med en del af ofrene og kan i den forbindelse henvise videre til tilbuddene. Samtidig anbefales en målrettet indsats for at nå ofre for hændelser, som politiet ikke får kendskab til, samt til ofre, som erkender støttebehov, efter de har været i kontakt med Offerrådgivningen/ politiet. Anbefalingen skyldes bl.a., at en stor del af respondenterne i denne undersøgelse har været udsat for hændelser, som politiet ikke fik viden om, og at en stor del ikke vidste, hvor de kunne opsøge hjælp og støtte efter hændelsen.
- Juridisk/økonomisk rådgivning: Ofre for hadforbrydelser har ofte brug for støtte i juridiske/økonomiske forhold, herunder til ansøgning om erstatning, anmeldelse af hændelsen, straffesager og kontakt med myndigheder. Det vurderes, at en civilsamsfundsaktør med erfaring med juridisk/økonomisk rådgivning kan varetage dele af behovet i en støtte-/bisidderfunktion. Medarbejdere/frivillige fagpersoner bør opkvalificeres med specialviden om hadforbrydelser. Finn Nørgaard Foreningen kan i den forbindelse være en relevant aktør, men der kan være behov for at udvide kapaciteten.

- Psykologisk støtte: Der er behov for både individuelle samtaler og gruppeforløb faciliteret af psykologer/terapeuter. Her anbefales det ligesledes, at en erfaren aktør med et eksisterende setup varetager opgaven. Center for Mental Sundhed kan være en oplagt aktør til opgaven pga. eksisterende infrastruktur, erfaring og samarbejdsflader. Det anbefales, at en gruppe psykologer opkvalificeres til at arbejde med ofre for hadforbrydelser, hvilket gør indsatsen skalerbar efter behov.
- Der foreligger endnu ingen præcise budgetestimer, da indsatsens rammer og omfang ikke er fastlagt. En efterværnsindsats for 50-100 ofre årligt estimeres dog til at kunne gennemføres for 1-2 mio. kr. årligt, med højere etableringsomkostninger i opstartsfasen.

3 RESULTATER FRA SPØRGESKEMA

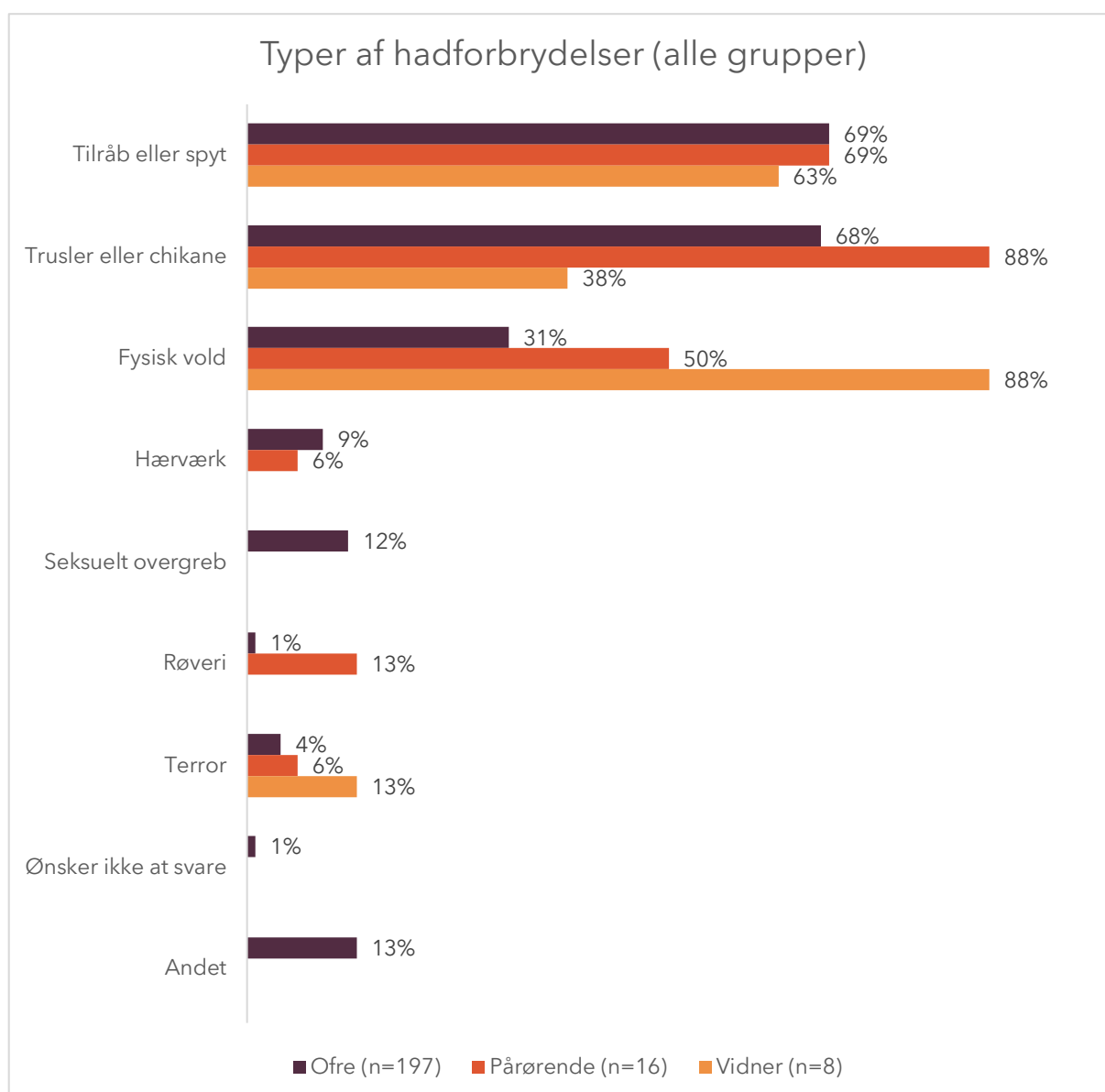
3.1 HVEM ER UNDERSØGELSENS RESPONDENTER?

3.2 KARAKTERISTIK AF HÆNDELSER

3.2.1 TYPE AF HADFORBRYDELSE

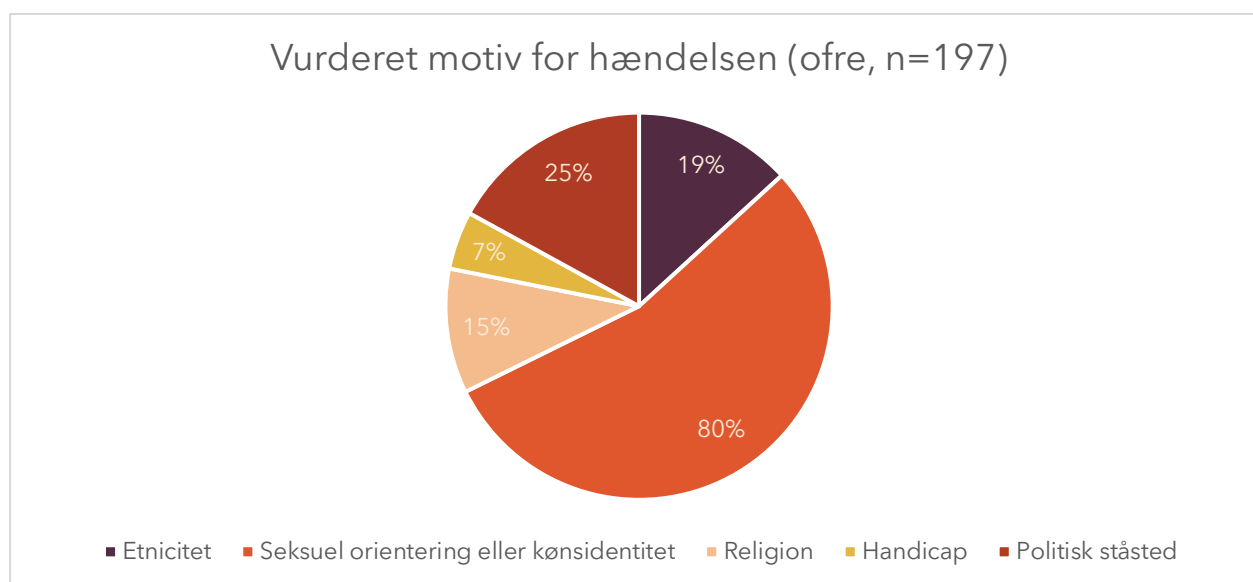
Respondenterne i undersøgelsen er blevet spurgt til, hvilken type af hadforbrydelse(r), de har været udsat for. Som illustreret i nedenstående figur, svarer størstedelen, at de har været udsat for "tilråb eller spyt" (69 %) samt "trusler eller chikane" (68%). Lidt under en tredjedel (31%) svarer, at de har været udsat for "fysisk vold". På samme vis svarer størstedelen af de pårørende, at det er hhv. "tilråb eller spyt" og "trusler eller chikane", som deres pårørende har været udsat for. Her svarer halvdelen (50%), at de har pårørende, som har været udsat for "fysisk vold". Størstedelen (88%) af respondenterne, som har været *vidne* til en hadforbrydelse, angiver, at de har overværet fysisk vold.

Respondenter, der ikke kunne genkende sig selv i de på forhånd definerede kategorier, har haft mulighed for at beskrive deres oplevelser i et åbent tekstfelt. Her angiver otte personer, at de har fået kastet genstande efter sig – eksempelvis sten, en tændt cigaret eller affald. Tre respondenter angiver, at de har været udsat for digitale hadforbrydelser på sociale medier, mens tre andre nævner, at de var til stede under hændelsen i Field's. Derudover fremhæver tre respondenter, at de har været udsat for psykisk vold. Endelig beskrives en række enkeltstående hændelser.

3.2.2 MOTIV FOR HÆNDELSEN

Respondenterne er ligeledes blevet bedt om at vurdere motivet for hændelsen. Som vist i nedenstående figur, angiver langt størstedelen af respondenterne (80%), at motivet for hændelsen var deres seksuelle orientering eller kønsidentitet.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge mere end én svarmulighed, og totalen summer derfor til mere end 100%.

Ud af de respondenter, der har svaret, at de vurderer, at deres seksuelle orientering eller kønsidentitet var motiv for hændelsen, angiver 29%, at de er transpersoner. 64% angiver at være homoseksuelle, 20% biseksuelle og 3% heteroseksuelle. 12% svarer "andet" eller ønsker ikke at svare. Det er vigtigt at understrege, at tallene ikke siger noget om den reelle fordeling af motiver for hadforbrydelser i Danmark, men blot om respondentgruppen for denne undersøgelse.

Den fjerdedel af respondenterne, der har svaret, at deres politiske ståsted var motiv for hændelsen, er blevet bedt om at beskrive det politiske ståsted. Svarene fordeler sig således, at ca. en fjerdedel svarer, at de er venstreorienterede, mens en fjerdedel svarer, at de kæmper for LGBTQ+ rettigheder. Ca. 10% svarer, at de har ytret sig på forskellige sider i forbindelse med Israel/Palæstina-konflikten. De resterende besvarelser er blandede, herunder få som giver udtryk for konservative eller højreorienterede holdninger.

Ud af de 19%, som har angivet etnicitet som motiv for hændelsen, svarer over en tredjedel (37%) er født i Danmark og har danske rødder. 24% har rødder i et andet europæisk land, mens lidt over en tredjedel (34%) har rødder i et land uden for Europa - med en overvægt af personer med rødder i Mellemøsten og Afrika. Over halvdelen (58%) svarer, at de oplever, at andre generelt opfatter dem som en etnisk minoritet i Danmark, mens de resterende 42% svarer "nej" eller "ved ikke".

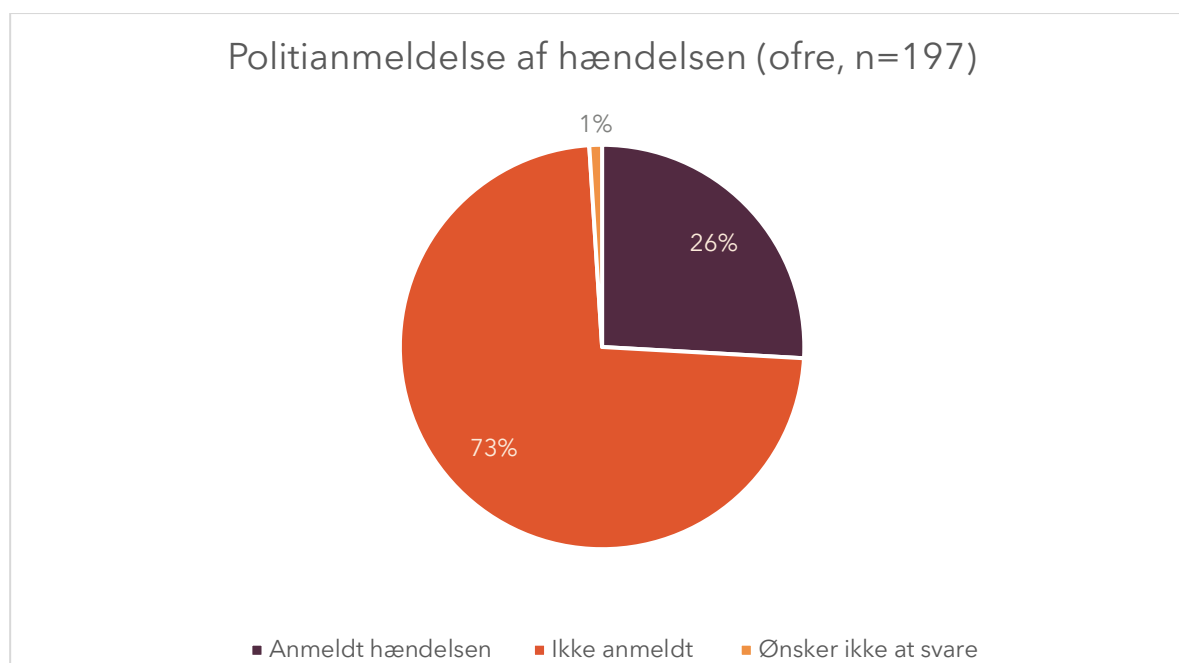
De 15%, som har angivet religion som motiv for hændelsen, er blevet spurgt, hvilken religion de enten praktiserer, eller de oplever at omverdenen forbinder dem med. Her 40% jødedom, 37% svarer islam, og 20% svarer kristendom. En enkelt respondent har svaret "andet".

3.3 EFTER HÆNDELSEN

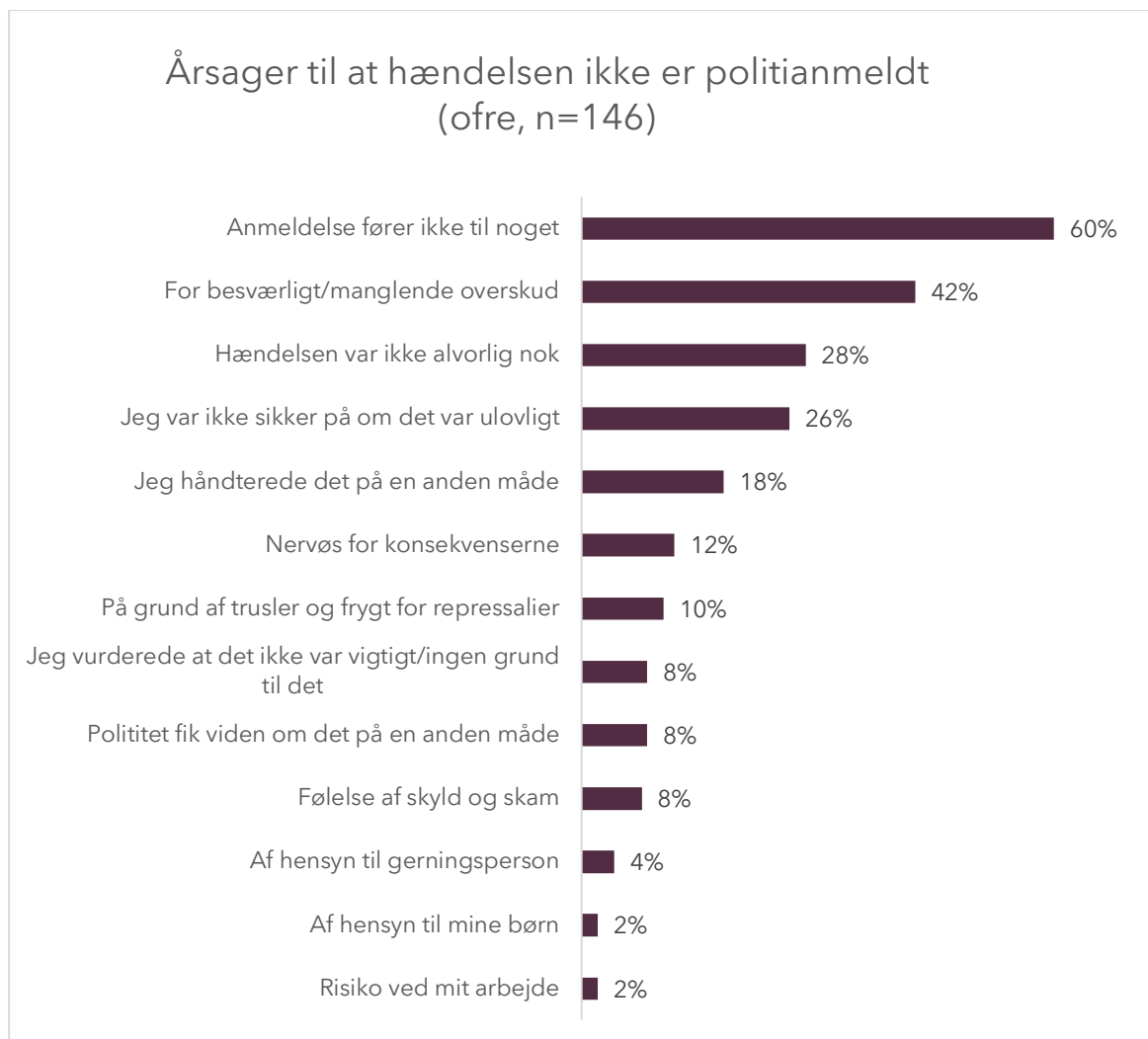
Respondenterne har fået en række spørgsmål, der skal afdække deres ageren omkring hadforbrydelsen efter hændelsen, herunder hvorvidt de har anmeldt den, hvorvidt de oplever psykiske følgevirkninger, og hvilken type støtte de har modtaget.

3.3.1 ANMELDELSE AF HÆNDELSER OG ÅRSAG TIL IKKE AT ANMELDE

Som vist i nedenstående figur, har næsten tre ud af fire af de adspurgte ofre for hadforbrydelser ikke anmeldt hændelsen.

Blandt de respondenter, der har oplyst, at de ikke har anmeldt hændelsen til politiet, angiver størstedelen (60%), at de ikke mener, det vil føre til noget at involvere politiet. 42% har undladt at anmelde hændelsen til politiet, fordi de fandt det for besværligt eller ikke havde det nødvendige overskud. 28% har ikke anmeldt hændelsen til politiet, fordi de vurderede, at det, de havde været udsat for, ikke var alvorligt nok til en politianmeldelse, mens 26 % var i tvivl om, hvorvidt det, de havde været udsat for, reelt var ulovligt (se nedenstående figur).

Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge mere end én svarmulighed, og totalen summer derfor til mere end 100%.

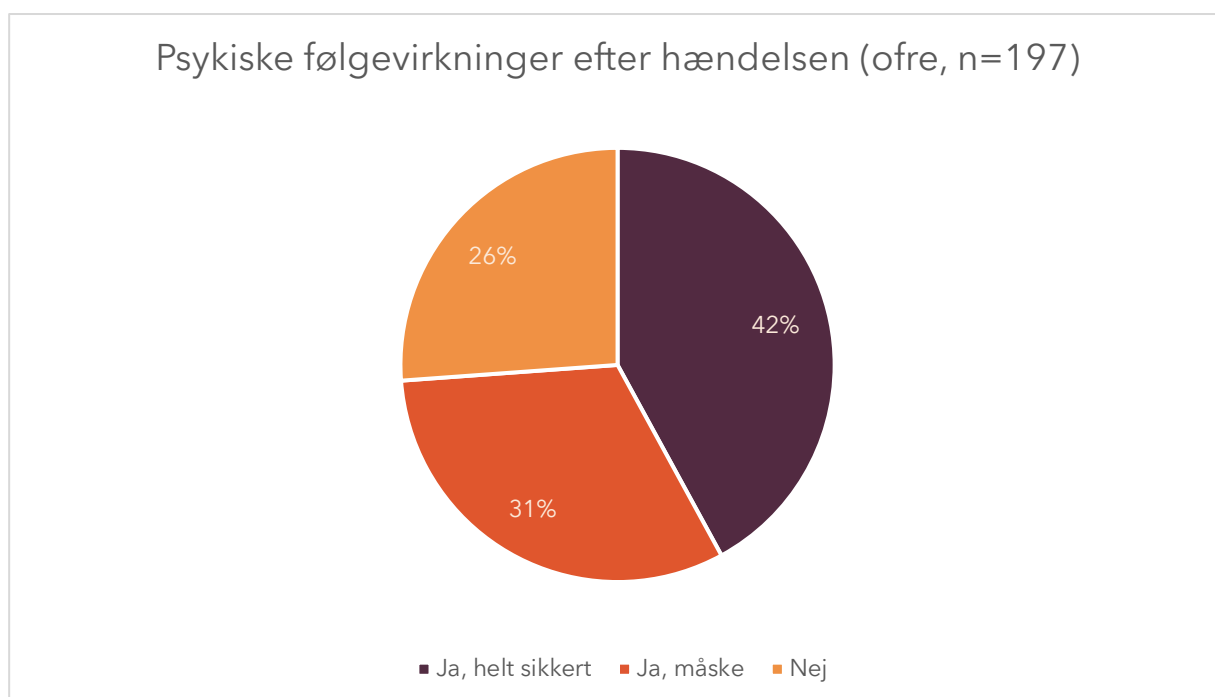
Én af respondenterne uddyber i et åbent tekstfelt og udtrykker sin mistillid til politiets håndtering af hadforbrydelser:

"Politiet har gjort det meget klart, at de ikke er her for at beskytte os. Mange i politiet har flere værdier til fælles med white pride, end med queer eller venstreorienterede, og de lægger ikke skjul på det i deres arbejde og magtudøvelse. De tager ikke hadforbrydelser alvorligt, for de mener ikke, det er en forbrydelse [...]".

I citatet kommer det til udtryk, at respondenterne stiller spørgsmålstegn ved politiets værdimæssige neutralitet. I tråd med dette udtrykker flere af respondenterne, at de grundet deres etniske herkomst eller kønsidentitet undlod at anmelde hændelsen, da de frygtede ikke at blive taget alvorligt.

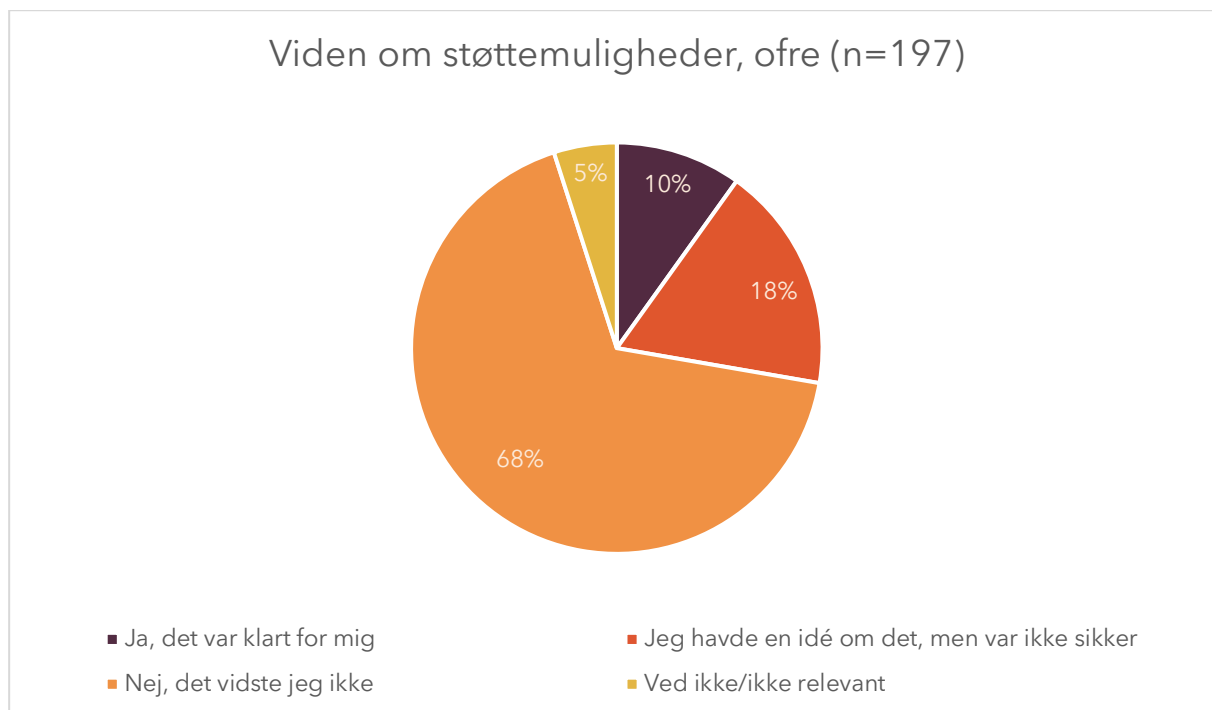
3.3.2 PSYKISKE FØLGEVIRKNINGER

Op mod halvdelen af de adspurgte ofre for hadforbrydelser (42%) oplever "helt sikkert" psykiske følgevirkninger efter hændelsen. Lidt under en tredjedel har svaret, at de "måske" oplever psykiske følgevirkninger, mens kun en fjerdedel (26%) har svaret "nej".

Ser man nærmere på, hvilke respondenter, som mest sandsynligt oplever psykiske følgevirkninger, er det signifikant ($p < 0,1$), at respondenter, som har oplevet fysisk vold eller terror, oftere oplever psykiske følgevirkninger, end respondenter, der har oplevet andre typer af hadforbrydelser.

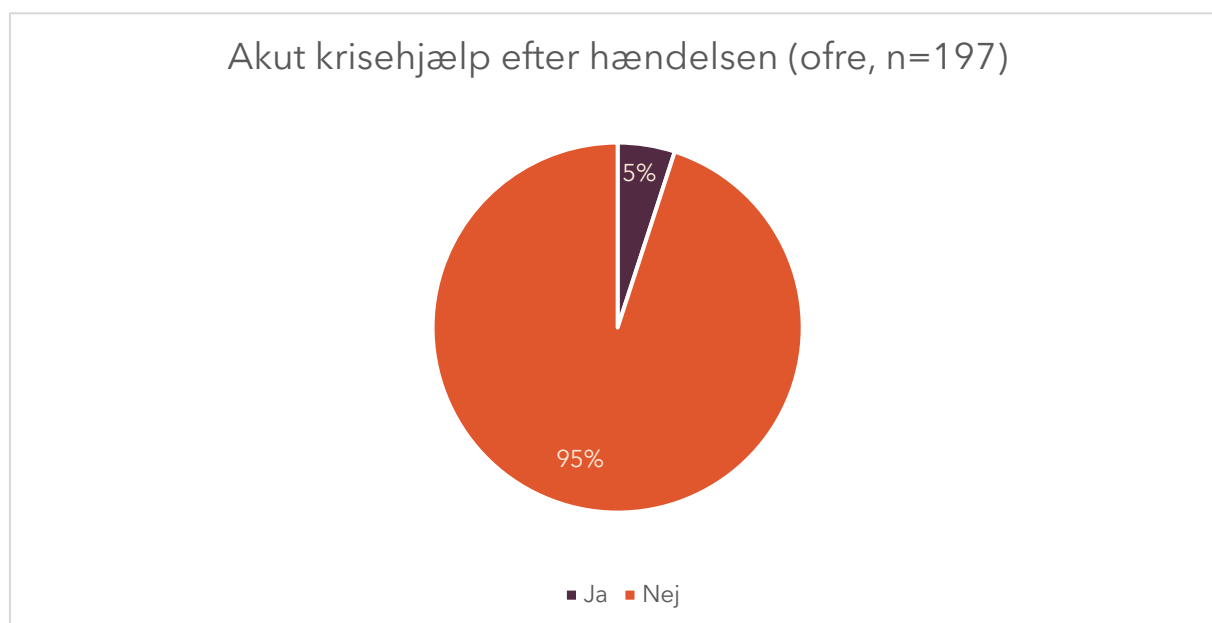
3.3.3 VIDEN OM STØTTEMULIGHEDER

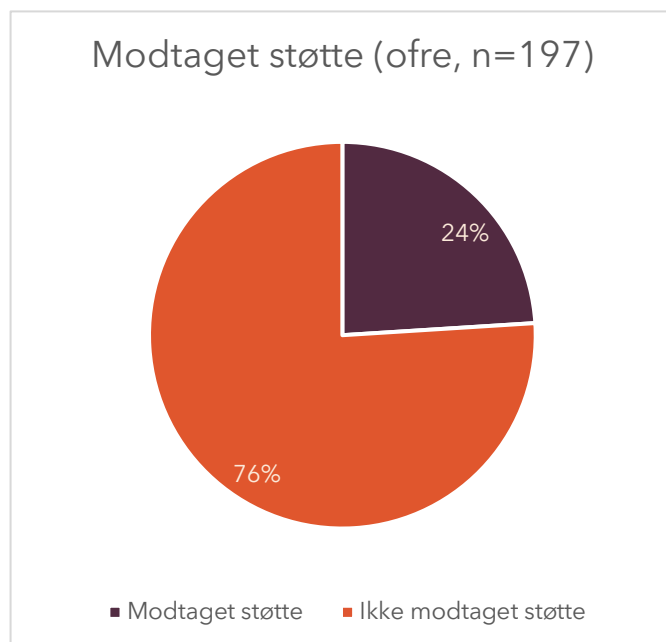
Hele 68% af ofrene kendte ikke til de støttemuligheder, de kunne have benyttet sig af efter hændelsen. Yderligere 18% havde kun en idé om, hvor de kunne få hjælp, men var usikre, og kun 10% af respondenterne var således bevidste om, hvor de kunne opsøge støtte efter hændelsen.

3.3.4 MODTAGET STØTTE

Besvarelsene viser, at en stor del af de adspurgte respondenter ikke har modtaget støtte efter at have været udsat for en hadforbrydelse. Kun 5% af de adspurgte ofre modtog akut krisehjælp efter hændelsen.

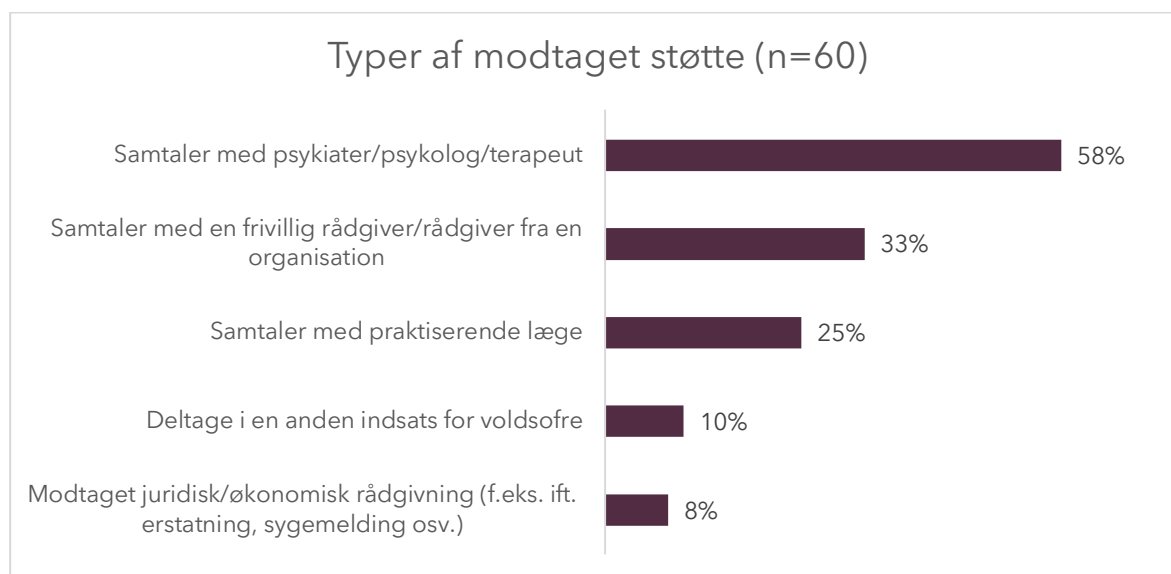

Respondenterne er ligeledes blevet spurgt, om de har modtaget andre former for støtte, herunder f.eks. samtaler med psykolog, en rådgiver fra en organisation eller praktiserende læge. Her angiver 3 ud af 4 (76%), at de *ikke* har modtaget nogen former for støtte efter hændelsen.

Respondenterne har haft mulighed for at uddybe, hvorfor de ikke har modtaget støtte eller hjælp efter hadforbrydelsen i et åbent tekstfelt. Her fremhæves særligt fire forklaringer. Flere af respondenterne angiver, at de ikke var klar over, at der fandtes tilbud om støtte eller hjælp i forbindelse med en hadforbrydelse, mens en del af respondenterne har ikke haft et ønske om at søge støtte. Nogle af respondenterne angiver, at de allerede var i et behandlingsforløb, f.eks. hos en psykolog, og derfor ikke har haft behov for yderligere støtte, og endelig nævner flere, at de i stedet har søgt støtte i deres nære relationer eller hos personer, der har været igennem lignende oplevelser.

Som vist i nedenstående figur, har størstedelen af de ofre, som har modtaget støtte, haft samtaler med psykiater/psykolog/terapeut (58%). En tredjedel (33%) angiver at have haft samtaler med en (evt. frivillig) rådgiver fra en organisation, mens en fjerdedel (25%) har haft samtaler med deres praktiserende læge. Kun få (hhv. 10% og 8%) har deltaget i andre indsatser for volds ofre eller modtaget juridisk/økonomisk rådgivning.

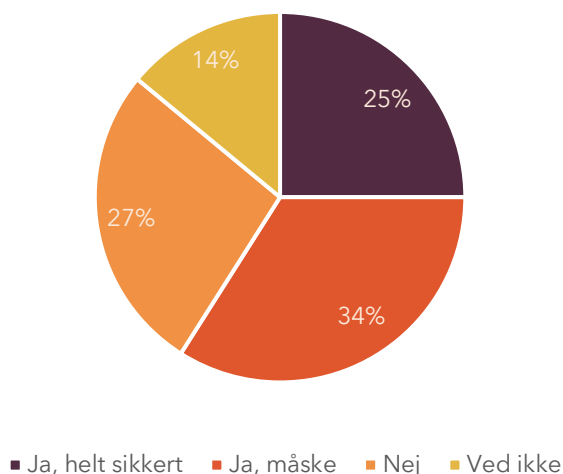
Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge mere end én svarmulighed, og totalen summer derfor til mere end 100%.

3.4 BEHOV FOR EFTERVÆRN

Respondenterne har fået en række spørgsmål med henblik på at indkredse, hvilke elementer de anser som vigtige i et muligt efterværn. Spørgsmålene dækker over, om de har haft behov for (yderligere) støtte, samt hvilken støtte de ville være interesserede i at benytte. De respondenter, som har angivet, at de vil være villige til at deltage i et gruppeforløb, er blevet bedt om at svare på, hvilke faktorer de finder betydningsfulde i forbindelse med deltagelse i et sådant forløb. Yderligere belyses sammenhængen mellem respondenternes støttebehov og hhv. hændelsens baggrund og karakter.

3.4.1 STØTTEBEHOV

Behov for (yderligere) støtte
(ofre, n=197)

Blandt de respondenter, som har været offer for en hadforbrydelse, svarer en fjerdedel (25%), at de helt sikkert har/havde behov for (yderligere) støtte, og ca. en tredjedel (34%) angiver, at de måske har/havde behov for (yderligere) støtte. Lidt over en fjerdedel (27 %) svarer, at de ikke har/havde behov for støtte i forbindelse med den hændelse, som de har været udsat for. 14% svarer "Ved ikke".

Der er desuden en række faktorer, som har betydning for, hvorvidt ofrene angiver at have behov for støtte. Nedenstående figur viser de faktorer, der har statistisk signifikant betydning for respondenternes støttebehov:

Faktorer særligt forbundet med støttebehov

Personer udsat for fysisk vold har markant større sandsynlighed for at angive behov for støtte ($p < 0,01$)

Personer udsat for trusler har større sandsynlighed for at angive behov for støtte ($p < 0,05$)

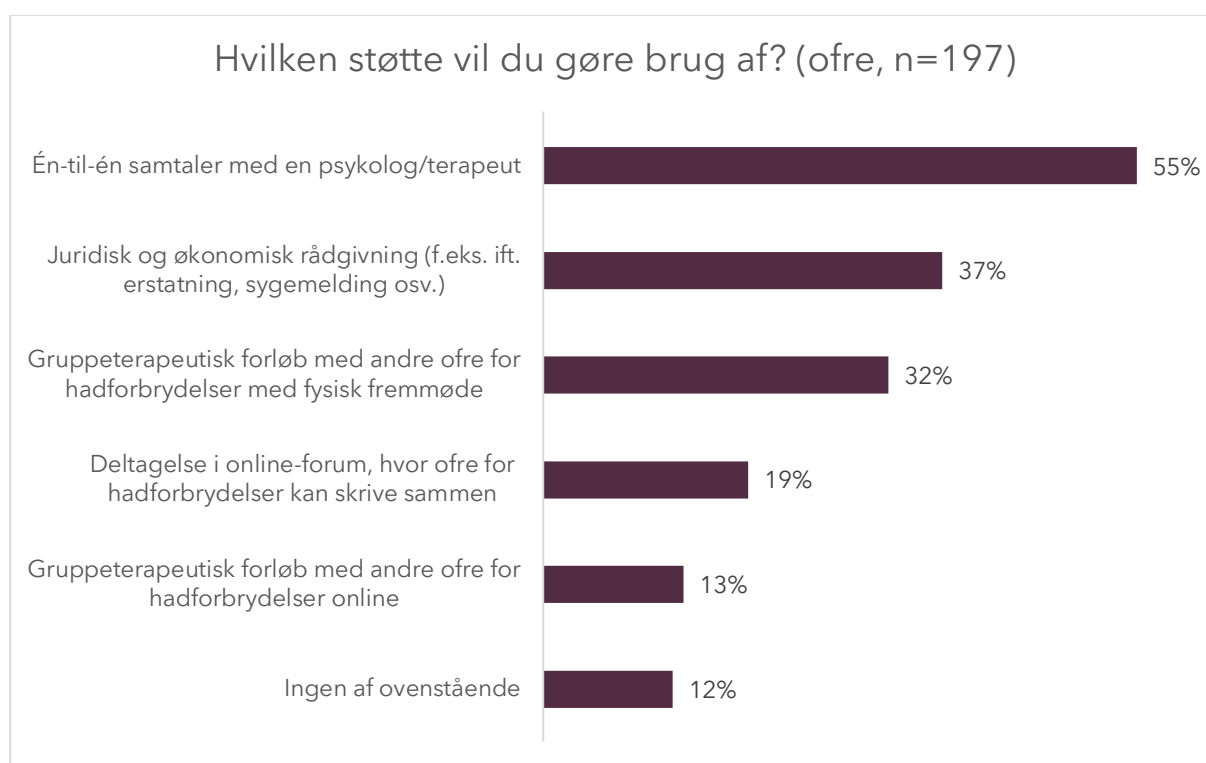
Personer udsat for hadforbrydelser på baggrund af deres politiske tilhørsforhold har større sandsynlighed for at angive behov for støtte ($p < 0,05$)

Mænd rapporterer lavere behov for støtte end kvinder ($p < 0,05$)

Som det fremgår af ovenstående figur, har personer, som har været udsat for fysisk vold og trusler, større sandsynlighed for at angive behov for støtte. Mænd angiver desuden lavere behov for støtte end kvinder, og personer, som har været udsat for hadforbrydelser på baggrund af deres politiske tilhørsforhold, har større sandsynlighed for at angive behov for støtte.

3.4.2 TYPE AF STØTTE

Ofrene er desuden blevet spurgt, hvilken form for støtte de ønsker at benytte. Her fremgår det, at lidt over halvdelen (55%) kunne tænke sig at gøre brug af individuelle samtaler med en psykolog eller terapeut, mens lidt over en tredjedel (37%) angiver juridisk og økonomisk vejledning som relevant støtte. Ca. en tredjedel (32%) ville overveje et gruppeterapeutisk forløb med fysisk fremmøde sammen med andre ofre for hadforbrydelser. Færre respondenter finder online støttetilbud (digitale gruppeterapier eller online-fora til erfaringsudveksling) tiltalende (se nedenstående figur).

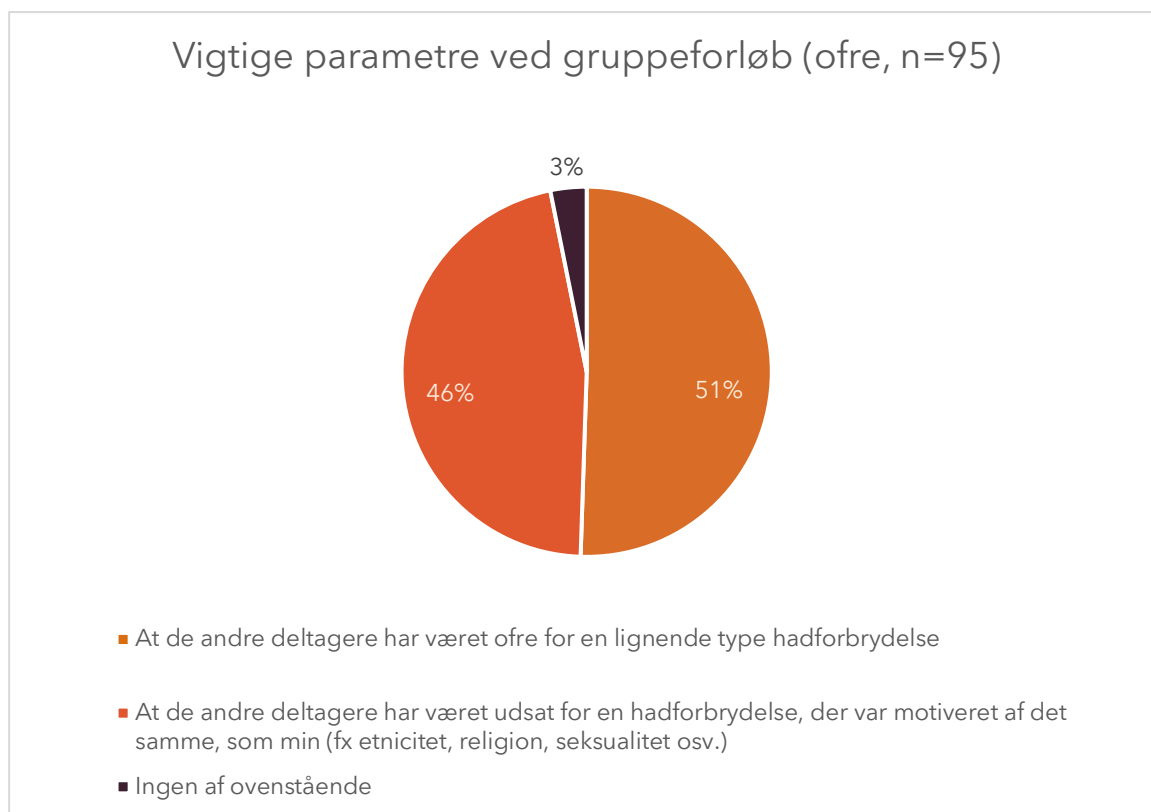

Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge mere end én svarmulighed, og totalen summer derfor til mere end 100%.

Flere respondenter uddyber, at de ville foretrække indsatser med styring fra professionelle, der har kendskab til hadforbrydelser og de særlige forhold, der kan gøre sig gældende for ofre.

3.4.3 VIGTIGE PARAMETRE VED GRUPPEFORLØB

De ofre, der overvejer at deltage i gruppeterapi (både fysisk og online), er blevet spurgt, hvilke faktorer der er vigtige for deres deltagelse. Omkring halvdelen (51%) fremhæver, at det er vigtigt, at de øvrige deltagere har været udsat for samme type hadforbrydelse, mens 46% lægger vægt på, at hadforbrydelsen har været motiveret af samme motiv som deres egen (se nedenstående).

4 OMFANGET AF HADFORBRYDELSER

Justitsministeriet udgav i 2024 den seneste udgave af deres årlige rapport om befolkningens oplevede udsathed for vold og andre former for kriminalitet og overgreb i samfundet.

I undersøgelserne fra 2020-2024 har 0,5% af respondenterne i gennemsnit angivet, at de "har været udsat for hærværk, vold og/eller hadefulde ytringer på internettet, der ifølge offeret skyldes racisme, offerets seksuelle orientering eller kønsidentitet (...) og/eller offerets religiøse overbevisning." (Justitsministeriet, 2024).

Justitsministeriet vurderer, at dette svarer til, at 21.000-29.000 personer i befolkningen i alderen 16-74 år årligt oplever at blive udsat for en hadforbrydelse. Estimatet er dog behæftet med stor usikkerhed.

Sammenholder man dette estimat med antallet af ofre for hadforbrydelser, der i nærværende undersøgelse angiver, at de "helt sikkert" har behov for yderligere støtte som følge af hændelsen (25%), svarer det til, at mellem 5.250-7.250 ofre for hadforbrydelser årligt vil have behov for yderligere støtte. Dertil kan man lægge de respondenter, som har svaret "ja, måske" til spørgsmålet om yderligere støtte (i så fald er tallet markant højere: 12.390-17.110).

Det har ikke været muligt at fremskaffe tal på, hvor stor en andel af de angivne hadforbrydelser, som har fundet sted i Københavns Kommune. Tager man udgangspunkt i, hvor stor en del af befolkningen, som er bosat i Københavns Kommune (11,4%), kan man antage, at **mellem 598 og 826 ofre for hadforbrydelser årligt vil have behov for støtte i København**. Denne antagelse bygger dog på en præmis om, at antallet af begåede hadforbrydelser er ligeligt fordelt over hele landet. Dog viser tal fra Rigspolitiet's rapport om hadforbrydelser fra 2024, at antallet af hadforbrydelser begået i København er markant højere, end i resten af landet.

Samtidig er det væsentligt at nævne, at ovenstående estimer sandsynligvis er påvirket af den selvseleksion, der må antages at være i forbindelse med deltagelse i spørgeskemaet om efterværn. Det kan antages, at ofre for hadforbrydelser, som oplever et behov for støtte, er mere villige til at udfylde et spørgeskema om efterværn og støtte for at tilkendegive deres behov. Derfor kan andelen af ofre, som angiver at have behov for støtte, være højere i denne undersøgelse, end det reelt er tilfældet. Estimerne over omfanget af ofre for hadforbrydelser med støttebehov er derfor af flere årsager behæftet med stor usikkerhed.

Det er den umiddelbare vurdering, at antallet af personer, som reelt vil gøre brug af et eventuelt efterværn i første omgang vil være væsentligt lavere, end ovenstående estimat. Det skyldes bl.a., at det vil tage tid at skabe synlighed omkring indsatsen og dermed rekruttere personer til deltagelse i de forskellige tilbud. Det kommende forslag til organisering af et efterværn (se afsnit 6) tager derfor udgangspunkt i et omfang på 50-100 personer årligt.

5 STØTTEBEHOV OG ANDRES ERFARINGER

I det følgende afsnit opsummeres de mest fremtrædende støttebehov, som respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen har peget på, og erfaringer og perspektiver fra anden litteratur og undersøgelsens interviewede aktører inddrages.

5.1 KONTAKT TIL OFRE OG SYNLIGHED

Det fremhæves som afgørende både i interviews og international litteratur på området, at man har fokus på formidling af kontakt til ofre for hadforbrydelser med henblik på støtte.

I Norge har man i alle politidistrikter indført det såkaldte "Trygghetsprogram", som har til formål at støtte ofre for kriminalitet i at genoprette deres oplevelse af tryghed i det offentlige rum, samt at undgå reviktimisering. Indsatsen henvender sig dels til alle børn og unge under 18 år, der har været udsat for kriminalitet, samt alle uanset alder, der har været udsat for hadforbrydelser. Tryghetsprogrammet arbejder med en opsøgende tilgang, hvor man kontakter ofret kort tid efter hændelsen med henblik på at afdække eventuelle behov for støtte. Man har gode erfaringer med programmet og oplever, at mange bliver positivt overraskede over at blive kontaktet og ser det som en anerkendelse at blive ringet op efter hændelsen.

I juni 2025 implementerede Københavns Politi et lignende initiativ med henblik på at sikre tidlig kontakt og støtte til ofre for hadforbrydelser. Københavns Politi har etableret en afdeling med hadforbrydelses- og antisemitismekoordinatorer, som varetager såkaldte tryghedsopfølgninger med ofre for hadforbrydelser samt supervisering og vejledning inden for Københavns politikreds. Hidtil har en ændringslov fra 1997 (Lov nr. 349 af 23. maj 1997) pålagt politiet at oplyse ofre om muligheden for støtte i Offerrådgivningen, men med den nye afdeling får ofre for hadforbrydelser i København et tryghedsopkald kort tid efter hændelsen.

Vigtigheden i at række ud til ofre fremhæves også af Veteracentret. Selvom ofre for hadforbrydelser umiddelbart adskiller sig fra veteraner, har begge grupper potentielt været udsat for traumatiske hændelser. En central del af organisationens indsats udgøres af opsøgende rådgivere, som har til opgave at etablere kontakt til de personer, som finder det uoverskueligt at række ud efter hjælp (Veteracentret, 2025a). Derudover etableres der en vedvarende kontakt til den enkelte med løbende opfølgninger. Også Finn Nørgaard Foreningen anser den opsøgende indsats for væsentlig. De faciliterer gennem indsatsen Relatives Act et netværk for personer, der har været udsat for terrorlignende hændelser og får primært kontakt til personer gennem opsøgende arbejde.

I Københavns Politi oplever man dog ofte, at ofrene ikke har konkrete behov, som italesættes ved samtalen, som finder sted kort efter hændelsen. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at have fokus på, hvordan ofre for hadforbrydelser kan få kendskab til efterværnstilbud – også længere tid efter hændelsen. Det er ligeledes væsentligt at have fokus på synliggørelsen af et efterværnstilbud blandt ofre, som ikke har været i kontakt med politet. Kun 5% af de adspurgte i spørgeskemaundersøgelsen har anmeldt hændelsen, mens 8% af dem, som ikke har anmeldt, angiver, at politiet fik viden om hændelsen på anden vis. Med udgangspunkt i disse data må man derfor antage, at der eksisterer en større mængde hadforbrydelsessager, som politiet ikke får kendskab til, og ofrene i disse sager får derfor hverken en tryghedsopfølgning

eller bliver henvist til Offerrådgivningen. Det er således væsentligt at skabe synlighed blandt denne gruppe ang. en eventuel støtteindsats.

5.2 INDIVIDUELT TILPASSET HJÆLP

Som resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen viser, kan ofre have en række forskellige behov i forbindelse med hændelsen. Ifølge en rapport udgivet af ODIHR (2021b) er det afgørende, at støtteindsatser for ofre for hadforbrydelser i særlig grad forudsætter, at der tages højde for det enkelte individs specifikke behov. Organisationen anbefaler konkret, at der gennemføres en individuel behovsvurdering, hvor en fagperson stiller en række spørgsmål med henblik på at afdække ofrets behov for støtte og henvise til relevante indsatser. Dette for at sikre, at den enkelte modtager støtte, der er tilpasset vedkommendes specifikke behov.

Desuden fremhæves det, at den støtte, som ofre for hadforbrydelser har behov for, i høj grad formes af en række individuelle og kontekstuelle faktorer. Disse omfatter blandt andet ofrets personlige identitet, mestringsstrategier og ressourcer, tidligere erfaringer med myndighederne, adgang til støttende netværk, samt deres oplevelser i mødet med fagfolk som f.eks. politiet (ODIHR, 2021b). I overensstemmelse med dette oplever Oslo Politidistrikt, at ofrets personlighed og sociale netværk har større betydning for, i hvilket omfang ofret har behov for støtte, sammenlignet med selve hændelsens karakter. Også både Veterancentret og Relatives Act (Finn Nørgaard Foreningen) har positive erfaringer med at afholde individuelle samtaler, hvor den enkeltes behov afdækkes. En eventuel efterværnsindsats kan derfor med fordel indeholde et element, hvor en kompetent fagperson foretager en helhedsvurdering af ofrets støttebehov i samtale med vedkommende.

5.3 FAGPERSONER MED FORSTÅELSE FOR HADFORBRYDELSER

Resultaterne fra spørgeskemaet viser, at en stor del af ofrene ikke har anmeldt hændelsen til politiet, og at det for nogen skyldes en frygt for ikke at blive taget alvorligt. Denne tendens er også dokumenteret i rapporten *Model Guidance on Sensitive and Respectful Treatment of Hate Crime Victims in the Criminal Justice System* (ODIHR, 2021), hvor det fremgår, at mange ofre for hadforbrydelser undlader at anmelde forbrydelser på grund af denne frygt.

Mistilliden til myndighederne hænger ofte sammen med de psykologiske reaktioner, der kan følge af at være blevet angrebet på baggrund af ens identitet. Mange oplever stærke følelser af skam, skyld og selvbebrejdelse. Reaktioner, der kan forstærke følelsen af isolation og gøre det endnu sværere at række ud efter hjælp. Frygten for, at myndighederne deler de samme fordomme, som gerningspersonen, kan yderligere afholde ofrene fra at anmelde hændelsen eller opsøge støtte.

Derfor bør fagpersoner, der er i kontakt med ofre for hadforbrydelser, kommunikere på en respektfuld og nænsom måde. I et interview med Oslo Politidistrikt fremhæves det, at de har gode erfaringer med at anvende personale med viden om minoritetsstress og andre psykosociale belastninger, som marginaliserede personer ofte oplever. Denne tilgang skal bidrage til at forebygge sekundær viktimisering og styrke tilliden til myndighederne. Det er væsentligt, at man i et eventuelt efterværn fokuserer på at uddanne og opkvalificere fagpersoner til håndtering af denne særlige gruppe.

5.4 ÉN-TIL-ÉN-SAMTALER MED EN PSYKOLOG/TERAPEUT

Én-til-én-samtaler med en psykolog eller terapeut er den mest efterspurgte støtteform blandt respondenterne i surveyet. Hele 58% angiver, at de ville benytte sig af et sådant tilbud, hvis det var tilgængeligt.

I dag er der ingen organisationer i Danmark, der specifikt tilbyder én-til-én-samtaler med en psykolog/terapeut målrettet ofre for hadforbrydelser. Hos Offerrådgivningen henvises personer, der vurderes at have behov for psykologhjælp, til at kontakte deres egen læge med henblik på at få en henvisning til en psykolog.

I Danmark har man ret til tilskud til 12 psykologsamtaler, hvis man er offer for røveri, vold eller voldtægt (BEK nr. 892 af juni 2025). Der er aktuelt et forslag i høring, som har til formål at fjerne egenbetalingen. For at opnå tilskud, skal henvisningen ske gennem egen læge. Ikke alle ofre for hadforbrydelser går dog under den nævnte henvisningskategori. Nogle interviewede organisationer påpeger dels, at det kan være uoverskueligt for mennesker i krise at gennemgå denne proces, samt at det kan være vanskeligt at finde psykologer, som har specialiseret erfaring med eller viden om ofre for hadforbrydelser og de særlige problematikker, der er forbundet med denne gruppe. Hertil kommer, at der ofte er lang ventetid hos psykologer med ydernummer. Det vurderes derfor, at det er relevant at etablere et tilbud målrettet ofre for hadforbrydelser med mulighed for både én-til-én-samtaler og gruppeforløb med en psykolog/terapeut (se også næste afsnit om gruppeforløb).

5.5 GRUPPEFORLØB

Ca. en tredjedel (32%) af de adspurgte i surveyundersøgelsen vil gerne gøre brug af gruppesamtaler for ofre for hadforbrydelser med fysisk fremmøde. Denne type støtte er også benyttet i indsatser målrettet andre typer af ofre, herunder i mange tilfælde ofre for vold i nære relationer.

Veterancentret tilbyder bl.a. gruppesamtaler, hvor deltagerne får mulighed for at spejle egne oplevelser i andres. I et interview understreger en af de tilknyttede psykologer, at tryk i gruppen er en forudsætning for, at deltagerne åbner sig og får udbytte af forløbet. Af samme grund sammensættes grupperne ofte af personer, der i forvejen har kendskab til hinanden f.eks. fordi de har været udsendt sammen eller tilhører samme enhed. Derudover påpeger psykologen, at det er en betydelig ressource, når deltagerne kan trække på hinandens erfaringer og støtte hinanden i bearbejdningen af deres oplevelser. Ifølge psykologen er det dog væsentligt at være opmærksom på gruppens størrelse, da for store grupper kan begrænse nogle af deltagerens mulighed for at komme til orde.

Finn Nørgaard Foreningen faciliterer "peer-grupper" målrettet personer, der har været ofre for terror. Disse netværksgrupper har til formål at skabe et rum, hvor deltagerne kan spejle sig i hinandens følelser og trække på hinandens erfaringer. Det fremhæves som en ressource, at peer-gruppens medlemmer har fælles perspektiver, på trods af at de ikke nødvendigvis deler samme baggrund eller oplevelse. Det understreges dog, at der i visse tilfælde tages individuelle hensyn i gruppens sammensætning, herunder hvis en person eksplicit tilkendegiver, at vedkommende ikke ønsker at indgå i gruppe med bestemte andre.

Blandt respondenterne i nærværende undersøgelse, fremhæver omkring halvdelen (51%) , at det er vigtigt, at de øvrige deltagere har været udsat for samme type hadforbrydelse som dem, mens 46% lægger vægt på, at hadforbrydelsen har været motiveret af det samme som deres egen. Det kan derfor være væsentligt at forholde sig til, hvordan grupperne bedst sammensættes i et eventuelt efterværn, eventuelt i forbindelse med en indledende samtale med det enkelte offer. Center for Mental Sundhed, som er interviewet i forbindelse med undersøgelsen, påpeger dog, at det ligeledes kan være en styrke at sammensætte forskellige typer af ofre og i stedet for baggrunden for hændelsen fokusere på de konsekvenser, den har haft for den enkeltes hverdagsliv og på den vis skabe spejling deltagerne imellem.

5.6 JURIDISK OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

Surveyundersøgelsen viser, at lidt over en tredjedel (37%) angiver juridisk og økonomisk rådgivning som relevant støtte.

I rapporten "Hate Crime Victims in the Criminal Justice System: A Practical Guide" (ODIHR, 2020) fremhæves det, at ofre for hadforbrydelser ofte oplever økonomiske vanskeligheder som en direkte følge af hændelsen, f.eks. i form af tabt arbejdsfortjeneste. Også Finn Nørgaard Foreningen erfarer, at en stor del af ofrene har behov for hjælp og vejledning i forbindelse med bl.a. at søge erstatning efter hændelsen, anmelde hændelsen og navigere i en eventuel straffesag. Dele af dette behov imødekommer Finn Nørgaard Foreningen ved at fungere som koordinator og bisidder, der følger ofrene gennem systemet, mens andre dele kræver henvisning til eksterne advokater med specialisering i hadforbrydelser. I Danmark eksisterer der også en række andre civilsamfundsaktører, som tilbyder juridisk og økonomisk vejledning på frivillig basis.

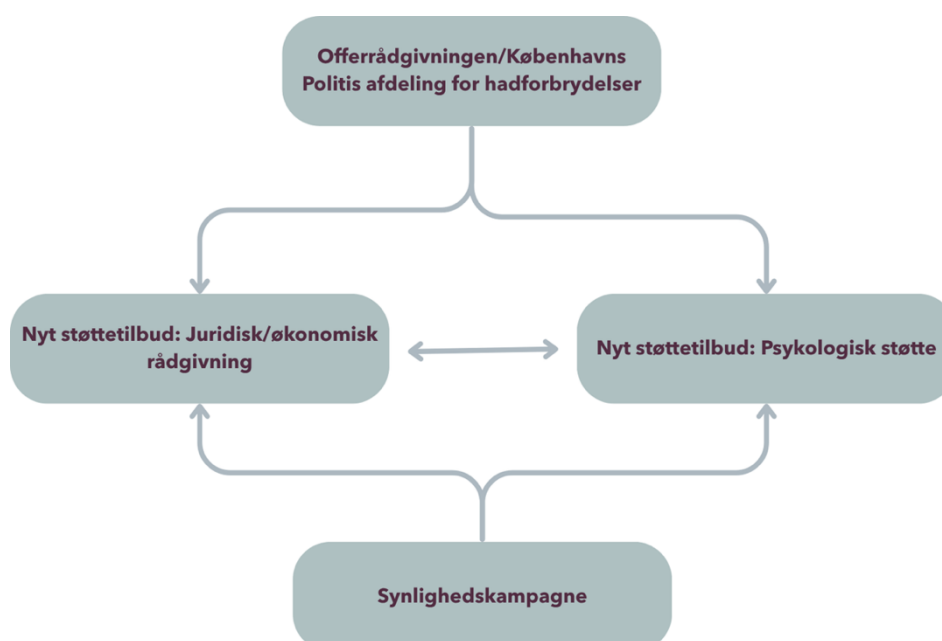
Det vurderes på baggrund af ovenstående, at der er et behov for at etablere et støttetilbud til ofre for hadforbrydelser, som har behov for juridisk og økonomisk rådgivning. Det inkluderer en funktion, som kan støtte ofret gennem de forskellige processer, der ofte bliver relevante efter en hadforbrydelse, herunder f.eks. at søge erstatning, anmelde hændelsen, navigere i en straffesag samt kontakt til relevante myndigheder ang. eventuel tabt arbejdsevne osv.

6 ORGANISERING AF EN EVENTUEL INDSATS

Der er i forbindelse med undersøgelsen interviewet en række udvalgte aktører med henblik på at afdække, hvorvidt og hvordan de ville kunne se sig selv i en eventuel indsats målrettet ofre for hadforbrydelser. Med udgangspunkt i disse interviews samt undersøgelsens øvrige fund, skitseres nedenfor en mulig forankringsmodel for organisering af en eventuel indsats. Modellen skal ses som inspiration og et første bud på en organisering af indsatsen, og det er væsentligt at pointere, at der kan findes andre relevante kommunale eller civilsamfunds-aktører, som ville kunne løfte opgaven. Det vurderes, at der bør afsættes mindst 2 år til en eventuel pilotindsats, da man bør medregne en periode i begyndelsen af indsatsen til opkvalificering af aktører og udvikling af indsatsen samt efterfølgende god tid til afprøvning og eventuelt evaluering.

6.1 OVERORDNET ORGANISERING

Nedenstående figur illustrerer, hvordan en efterværnsindsats for ofre for hadforbrydelser kan organiseres. Som tidligere beskrevet peger undersøgelsen på, at der både er behov for støtte af psykologisk karakter (én-til-én-samtaler og gruppeforløb) samt rådgivning ang. juridiske og økonomiske forhold, der er forbundet til at have været udsat for en hadforbrydelse. Med udgangspunkt i interviews med forskellige aktører på feltet, vurderes det, at det er mest realistisk og hensigtsmæssigt, at de to typer af støtte etableres og forankres to forskellige steder, som har forhåndserfaring med lignende tilbud. Det er dog også en mulighed at lægge begge tilbud under én aktør, såfremt der kan findes en aktør, som har kapacitet og kompetencer til at drive begge typer af tilbud. Det anbefales, at indsatsen forankres hos aktører uden tilknytning til bestemte politiske eller værdimæssige positioner for at imødekomme de borgere, som ikke identificerer sig med eller ønsker at deltage i tilbud målrettet bestemte grupper. Det vurderes, at en oplagt indgang til indsatserne vil være Offerrådgivningen og Politiets afdeling for hadforbrydelser, som i dag har kontakt til en del af de personer, som er ofre for en hændelse, som er kendt af politiet. Som tidligere beskrevet er der sandsynligvis et stort mørketal på området af hændelser, som aldrig bliver kendt af politiet, og det vurderes derfor, at det også er nødvendigt at skabe synlighed omkring indsatserne overfor målgruppen af ofre på anden vis, eksempelvis vha. synlighedskampagner og kontakt til målgruppen gennem minoritetsorganisationer.

6.2 INDGANG OG HENVISNING

Offerrådgivningen fungerer i dag som indgang til rådgivning for alle ofre for forbrydelser i Danmark (jf. Lov nr. 349 af 23. maj 1997). Det er derfor oplagt, at Offerrådgivningen fortsat er en indgang til hjælp og støtte, også til ofre for hadforbrydelser, såfremt politiet får kendskab til hændelsen, henviser ofret til Offerrådgivningen, og ofret herefter tager initiativ til at kontakte Offerrådgivningen. Samtidig kan Københavns Politis afdeling for hadforbrydelser fungere som en indgang til hjælp og støtte for ofre. Her kontaktes ofret direkte af en medarbejder i afdelingen og kan i den forbindelse henvises til efterværnsindsatserne.

Begge instanser er oftest i kontakt med ofrene relativt kort tid efter hændelsen, og det er muligt, at ofrets behov for støtte ikke har vist sig på dette tidlige tidspunkt. Derudover er det ikke alle hændelser, som bliver kendt af politiet. De to indgange bør derfor suppleres af andre indsatser til synliggørelse blandt ofre, som enten senere oplever støttebehov, eller som er ofre for hændelser, som politiet ikke får kendskab til. Synliggørelsen kan eksempelvis bestå af kampagner målrettet ofre for hadforbrydelser samt kontakt til foreninger for minoriteter, som er i risikogruppen for at opleve hadforbrydelser. Derudover kan indgangen til indsatserne naturligvis foregå ad andre veje, herunder f.eks. via egen læge, myndigheder eller via søgning efter tilbud på egen hånd.

I den forbindelse er det væsentligt, at definere målgruppen. På grund af det lave antal anmeldelser og det relativt høje antal personer, som oplever psykiske følgevirkninger efter en hændelse, vurderes det, at en person kan deltage i et tilbud, hvis vedkommende selv oplever at have været udsat for en hadforbrydelse og oplever psykiske eftervirkninger af hændelsen. Målgruppen defineres således ikke af eksterne kriterier, men af vedkommendes selvoplevede situation. Omfanget af hadforbrydelser beskrevet i afsnit 4 er ligeledes defineret med udgangspunkt i selvrapporterede oplevelser.

Det vurderes, at der bør foretages en helhedsvurdering af ofrets situation. Denne funktion kan med fordel placeres hos samme aktør, som foretager juridisk og økonomisk rådgivning. Denne aktør bør have et overblik over de udfordringer, der kan være forbundet med at være offer for en hadforbrydelse, og er dermed kvalificeret til i samtale med ofret at foretage en helhedsvurdering af vedkommendes situation. I denne helhedsvurdering er det afgørende, at der også er fokus på ofrets behov for psykologisk støtte og eventuel henvisning til det andet støttetilbud. Det er således afgørende, at de to indsatser er opmærksomme på eksistensen af den anden indsats og har fokus på at henvise ofret, hvis vedkommende udtrykker behov for den type af støtte, som den anden indsats tilbyder.

6.3 JURIDISK OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

Undersøgelsen viser, at der er et behov for juridisk og økonomisk rådgivning ang. de problematikker, som kan opstå i forbindelse med en hadforbrydelse. Det drejer sig bl.a. om hjælp til at søge erstatning, anmelde hændelsen, navigere i en straffesag samt kontakt til relevante myndigheder ang. eventuel tabt arbejdsevne osv. Det vurderes, at dele af denne indsats kan varetages af en civilsamfundsaktør, som kan fungere i en støtte- og/eller bisidderfunktion.

Støtteindsatsen kan med fordel varetages af en organisation, som har erfaring med juridisk og økonomisk rådgivning af borgere i lignende situationer. Det er væsentligt, at medarbejderne, der skal varetage rådgivningen, har (eller opkvalificeres til at have) specifik viden om hadforbrydelser og de særlige omstændigheder, der kan være forbundet dertil. Rådgivningsindsatsen skal desuden være i stand til at foretage helhedsorienterede vurderinger af ofrenes situation både juridisk og økonomisk, men også ift. behov for psykologisk støtte eller andre typer af behov.

Finn Nørgaard Foreningen er i forbindelse med undersøgelsen blevet interviewet som en mulig aktør til at varetage flere eller enkelte dele af efterværnsindsatsen, hvilket de i den forbindelse har tilkendegivet, at de er interesserede i. Foreningen har erfaring med at foretage helhedsorienterede vurderinger af behov hos ofre for terrorhændelser (samt ofrene for hændelsen i Field's), samt at følge ofre gennem processen med at søge erstatning, anmelde hændelsen, opnå henvisning til psykolog gennem egen læge og henvisning til ekstern advokatbistand. Skulle Finn Nørgaard Foreningen stå for rådgivningsindsatsen i efterværnet, ville der sandsynligvis være behov for enten at udvide med en mere etableret rådgivningstjeneste, som har kapacitet og kompetencer til varetage ofre for hadforbrydelser, eller at danne formaliserede samarbejder med organisationer med speciale i juridisk og økonomisk rådgivning.

6.4 PSYKOLOGISK STØTTEINDSATS

Undersøgelsen afdækker desuden et behov for tilbud om både én-til-én-samtaler med en psykolog/terapeut samt om gruppeforløb for ofre for hadforbrydelser faciliteret af psykolog/terapeut. Disse typer af støtteindsatser kan ligeledes med fordel varetages af en aktør, som i forvejen har det organisatoriske og faglige setup til en sådan indsats, og som opkvalificeres til specifikt at arbejde med ofre for hadforbrydelser.

Center for Mental Sundhed (under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune) er interviewet til denne undersøgelse som en mulig aktør til varetagelse af indsatsen, hvilket de ligeledes har tilkendegivet, at de er interesserede i. Centeret tilbyder i forvejen støtte ved psykisk mistrivsel til borgere med angst, depression, stress og ADHD gennem både én-til-én-samtaler og gruppeforløb faciliteret af psykologer. Der er således et i forvejen etableret setup med administrative ressourcer og personale (herunder psykologer), som kan løfte opgaven, og omkostningerne til etableringen af en indsats ville dermed kunne holdes lave, i fald Center for Mental Sundhed skulle varetage indsatsen. Det ville dog kræve, at en gruppe psykologer gennemgår opkvalificering for at udvikle deres kompetencer inden for området omkring ofre for hadforbrydelser. Herefter ville der kunne oprettes særlige gruppeforløb for målgruppen, som kan indgå i centrets nuværende arbejdsgang. Idet der er mulighed for at lade flere medarbejdere gennemføre opkvalificering på området, vil det være muligt at skalere indsatsen efter målgruppens reelle størrelse, hvilket kan være en væsentlig fordel, da det er vanskeligt at fastslå omfanget af behovet. Derudover har Center for Mental Sundhed relevante kompetencer og erfaringer i forhold til at kunne vurdere, hvorvidt en given borgers psykiske udfordringer kalder på andet og/eller mere end et forløb rettet mod hadforbrydelser kan imødekomme. Centret vil således efter behov kunne viderehenvise borgere til anden relevant hjælp og støtte.

Desuden har centeret erfaring med opsøgende indsatser f.eks. gennem kampagner og samarbejde med centralforvaltningens presse- og kommunikationsafdeling, ligesom de har etablerede samarbejder med både Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, som kan blive relevante ved behov for henvisning af borgere til disse forvaltninger.

Også Finn Nørgaard Foreningen har erfaring med (gennem indsatsen Relatives Act) at facilitere netværksgrupper for forskellige typer af ofre for terrorhændelser. De nuværende grupper faciliteres ikke af en psykolog/terapeut. Skulle Finn Nørgaard Foreningen stå for den psykologiske indsats i efterværnet, ville det kræve et samarbejde med en psykolog/terapeut til facilitering af grupperne samt til afholdelse af én-til-én-samtaler. Setuppet med en enkelt fagperson er væsentligt mere sårbart, og det vil være mere vanskeligt at justere indsatsen efter målgruppens faktiske størrelse.

Finn Nørgaard Foreningen tilbyder desuden ofrene at være en del af deres livslange fællesskab, hvorunder der afholdes større møder løbende. Det kunne være relevant og fordelagtigt at invitere ofre for hadforbrydelser ind i dette (eller et lignende) fællesskab, som er uden tidsbegrænsning, og hvor ofrene fortsat føler sig set og har mulighed for at henvende sig, såfremt nye behov måtte opstå.

6.5 ØKONOMI

Ingen af de interviewede aktører har mulighed for at estimere en økonomisk ramme for elemenerne i en eventuel efterværnsindsats. Dette kræver, at indsatsens rammer fastlægges, herunder karakter af tilbuddet, tilbuddets længde og antallet af personer, man ønsker at tilbyde indsatsen. Med udgangspunkt i overslag fra forskellige aktører, vurderes det dog, at en efterværnsindsats for 50-100 ofre årligt vil kunne gennemføres for 1-2 millioner kr. om året. Dette forudsættes af, at man forankrer indsatsen hos aktører, som i nogen grad har etableret en organisation, hvorunder indsatsen kan varetages.

Beløbet skal fordeles mellem de to parter, som står for hhv. den juridiske/økonomiske rådgivning og den psykologiske støtteindsats, og omkostningerne vil sandsynligvis være højere det første år, når indsatsen etableres. Endelig bør der afsættes midler til synliggørelse af indsatsen.

7 LITTERATURLISTE

BEK nr. 892 af 25/06/2025 om psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper.

Bærum kommune. (2020). *Trygghetsprogrammet*.

<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/sosiale-tjenester/ekstremisme-slt/trygghetsprogrammet-veileder-2020.pdf>

Finn Nørgaard Foreningen. (2024). *Terrorofres rettigheder: Seminar om terrorofres rettigheder som samfundsbyggende indsats*. Finn Nørgaard Foreningen. https://xn--finn-nrgaard-0jb.dk/wp-content/uploads/2024/03/Seminar-om-terrorofres-rettigheder_web.pdf

Finn Nørgaard Foreningen. (2025). *Terrorofres Rettigheder – bedste praksis*. Finn Nørgaard Foreningen. <https://xn--finn-nrgaard-0jb.dk/wp-content/uploads/2025/06/Seminar-om-terrorofres-rettigheder-Bedste-Praksis-2025-Web.pdf>

Jutitsministeriet et al. (2024): *Befolkningens oplevede udsathed for vold og andre former for kriminalitet og overgreb i samfundet*. AFFORD – Akademiet for Forebyggelse i Danmark, Jutitsministeriet.

Lov nr. 349 af 23. maj 1997 om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser m.v.).

Rigspolitiet (2024): *Hadforbrydelser 2024 – Rigspolitiets opgørelse over hadforbrydelser*. Link: <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/aktuelt/statistik-og-udgivelser/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2024.pdf>. Hentet oktober 2025.

Veterancentret. (2025a). *Opsøgende indsats*. Veterancentret.dk. Lokaliseret d. 21/9 - 2025 på: <https://www.veterancentret.dk/da/arbejdsomraader/veteraner/opsogende-indsats/>

Veterancentret. (2025b). *Efter udsendelse*. Veterancentret.dk. Lokaliseret d. 21/9 - 2025 på: <https://www.veterancentret.dk/da/arbejdsomraader/soldater/efter-udsendelse/>

ODIHR. (2020). *Hate crime victims in the criminal justice system: A practical guide*. ODIHR. https://www.osce.org/files/f/documents/5/9/489782_0.pdf

ODIHR. (2021). *Model guidance on sensitive and respectful treatment of hate crime victims in the criminal justice system*. ODIHR. https://www.osce.org/files/f/documents/5/9/489782_0.pdf

ODIHR. (2021b). *Model guidance on individual needs assessments of hate crime victims*. ODIHR. https://www.osce.org/files/f/documents/5/9/489782_0.pdf